

BRASSÓ

ELŐFIZETESI AR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 7 frt. Félévre 3 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. (1—10 sor helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bérlet díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő.

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (János), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppel Alajos, Duke M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vazina R. hirdetési irodájában

32. szám.

BRASSÓ, Kedd, márczius 17-én.

I-ső évfolyam 1885.

A közművelődési egyletről.

(Válasz a »Kronstädter Zeitung«-nak.)

II.

A közművelődési egylet létesítésére és megteremtésére pedig okot épen szász és román polgártársaink adtak, mert az ő részükről eredett támadás a védelmet provokálta.

Hiszszük, hogy legkivált szász testvéreinknek a legkevésbé sem tetszik az, hogy ország-világ tudomásul venni lesz kénytelen azt, hogy itt hazánkban a szászok, épen azon szászok, kik tele kiabáltak a világot, hogy mi őket nyelvüktől és nemzetiségüktől erőszakkal megfosztani akarjuk, azok, kik nemzetiségünket veszélyeztetik, kik nyelvünk és nemzetünk ellen törtek és törnek, és hogy mi magyarok saját hazánkban vagyunk kénytelenek ezen testvérül szívességből befogadott szászoknak nemzetünk és nyelvünk ellen irányuló támadásai-val szemben védekezni, védelmi állásba helyezkedni; és épen ezért helyes és indokolt az egylet megalakítása, mert ezen megalakulás nyílt meghazudtolása lesz az eddigi rágalmaknak, mert az egylet megalakítása nyíltan fogja hirdetni, hogy a szászok évszázadok óta ellenségei mindennek, a mi magyar.

De a közművelődési egylet neve sem rejt magában titkos célzatot, mert művelődést akar terjeszteni a magyarok között, hogy így nyelvünk- és nemzetünkhez ragaszkodjanak; műveltséget fog terjeszteni azon elszázosodott és eloláhosodott magyarok között, kiket már elvesztettünk, hogy ezeket visszahódítsuk; és műveltséget fog és akar terjeszteni a szászok és románok között, azok között, kik irástudó szászok és románok által félrevezettek, hogy tudják meg, hogy félrevezetvék, és hogy őket hozánk- s nemzetünknek és nyelvünknek megnyerve, közöttük a testvéri szeretet terjesztve és ápolva legyen.

És miért tiltakoznék a szász nép, jobban mondván a szász sajtó és a szász irástudók az ellen, hogy a szászok a magyar nyelvet elsajátítsák és bírják? Hát a magyar nyelv tudása veszélyeztetni nemzetiségüket? — Hiszen számtalan magyar, német, román, angol stb. bírja tökéletesen a francia nyelvet, de azért nem francia. Avagy oly gyengén áll már nemzetiségi érzetük, hogy ha kizárólag saját

nyelvük körében nem mozognak, nemzetiségüket veszélyeztetik? — hát nem kívánja-e meg saját érdekük azt, hogy ha már e hazában telepedtek le és itt élnek, de velünk élniök kell, hogy megtanulják azt a nyelvet, melyen velünk értekezhetnek, érintkezhetnek és melyen egymást megérthetjük? Vagy mi tanuljuk el az ő szász beszédüket, melyet az Erdély különböző vidékein lakó szászok is más-másként beszélnek? És nem szégyenlik-e, ha itt vagy a külföldön kérdik őket, hogy mint magyarországi lakók, a magyar nyelvet bírják-e, kitérőleg válaszolni?

Azt szokták felhozni a szászok a magyar nyelv tanulása ellen, hogy miért tanulják azt meg, mikor azt Magyarországon kívül nem használhatják?

Hát miért akarnák azt e hazán kívül használni? Hát nem érzik-e, hogy ezen ellenvetésben benne rejlik a Németország felé való gravitálás? és mi szükség van a szászoknak arra, hogy a külföld felé tekintsenek? Hát hallotta-e valaki, hogy a mi szász népünk a külfölddel folyton érintkezik? — hisz azon pár tanítót és papot kivéve, kik külföldi német egyetemeket látogatnak, hogy onnan a német szellemet átültessék, alig egy-két kereskedő jár ki külföldre, a többi itt él, itt keresi meg kenyérét közöttünk, és itt is hal meg.

Nem is a nyelv, hanem a haza és nemzet iránti ellenszenv az, mely a szászokat nyelvünk megtanulásától elidegeníti; mert a mely gyermek anyjához ragaszkodik, azt szereti, az anyja nyelvét is elsajátítja.

És épen azért, mert jól tudjuk, hogy őket a haza és a nemzet elleni ellenszenv vezeti, ideje, hogy ezen ellenszenvet eloszlassuk és hogy őket ezen értelemben megmagyarosítsuk, megtanítva őket arra, hogy e hazát és nemzetet becsülni és szeretni tanulják.

E hazában az uralkodó nemzet mi vagyunk, ez ország Magyarország, és így van jogunk hozzá megkövetelni, hogy e haza idegen, de általunk testvérekül befogadott nemzetiségek hazánkat és nemzetünket tiszteljék és szeressék, és van jogunk követelni, hogy a haza nyelvét bírják, mely őket kebelébe fogadta és mely őket gyermekeikül tekint; mert csak ha nyelvünket bírják, érthetjük meg egymást örömben és búban, és mert a nyelv bírása nélkül ügyeinkbe, hivatalainkba sem foly-

hatnak be, mi pedig kötelességük, ha joguk is. — És ezen követelésünket érvényesítsük is, mert ha Németország lengyeljeit és a francziákat (Elszász-Lothringia) és Oroszország a németeket és a lengyeleket reá szoríthatták az állam nyelvének bírására külföldi nélkül, bizony nekünk sem lesz bántódásunk.

Világosítsuk fel tehát azt a félrevezetett szász és román népet a felől, hogy nemzetisége nem veszélyeztetik a magyar nyelv bírása által, és követeljük meg, hogy az idegen nemzetiségek átérzzék valahára mindennapi imánkat, halhatatlan költőnk e szavait:

»A nagy világon e kívül nincsen számodra hely,
Áldjon, vagy verjen sors keze, itt élned, halnod kell!«

Dr. W. I.

A képviselőház szombaton, márczius 14-én jelentékenyebb vita nélkül elintézte a nyugdíj-törvényjavaslat hátralevő szakaszait. Csak egyes csekélyebb jelentőségű módosítások fogadtattak el. — Ezután a ház tárgyalta a kérvények sorjegyzeit. Az ülés végén pedig Trutia Péter interpellációt intézett a belügyminiszterhez a rendőrség által márczius 1-én torda-aranyosmegyei Lupsa községben megakadályozott istenítisztelet tárgyában.

Rendjel-szédelgők elfogatása. Bécsben nagy feltűnést kelt két rendjelszédelgő elfogatása Mirza Hassan khán és Isetics bankhivatalnokok személyében, akik perzsa rendjeleket adományozó fermánokat hamisítottak és persa rendjelekkel valólagos kereskedést űztek. Mirza Hassan nemrég még a perzsa követ és államtitkár gyanánt volt hitelesítve a bécsi udvarnál s a legelőkelőbb körökben is megfordult.

Az új angol-orosz egyezménynek mérvadó körökben nem tulajdonítanak nagyobb jelentőséget, mert — habár a rögtön összeütközés veszélye el is van hárítva — a tényleges helyzet nem változott. Az angol kormány fontos sürgönyöket kapott Lumsden tábornoktól, mire kabinettanács tartott, mely után a hadügyi és tengernagyi hivatalba sürgős utasítások küldtek.

Román lapszemle.

A helybeli román lap, a »Gazeta Transilvaniei« idei márczius 14-iki 49-ik számának vezércikkében elkeseredve ír már nemcsak a hazafias Román Miron görög-keleti, hanem dr. Vancea János balázsfalvi gör.-kath. érsekről is, azért, hogy a Hora, Kloska és Criesanu-féle requiemet pásztori levéllel nemcsak eltil-

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Bibliai és földtani párhuzamok.

(Folytatás.)

Ezen c) alatti stadium kezdetén a föld sajátságos, s valóban kevéssé idyllikus látványt nyújtott. Egész felületét forró, s talán csak egy pár láb mélységig érő víz borítá körös-körül, mert a szilárd kéreg már annyira hült, hogy a légkörbeli virgóz cseppfolyó alakban reá üledkedhetett. Azonban a folyton vastagodó kéreg összeszorító nyomást gyakorolt az olvadt fémek folyadékára, ez pedig nem engedett, a héjnak tehát repednie kellett; sok mértődre terjedő tágas nyílások támadtak, s ezekből hatalmas olvadt tömegek nyomultak fölfelé, elöntendők a már megmerevült vizalatti térségeket. E kimagasulások egymásután sorakoztak, előbb szigetek, azután szigetsorok támadtak, később a legelőször kiemelkedett szigetekből szárazföldek, a szigetsorokból hegységek keletkeztek.

A tengernek fennebb ecsetelt visszahúzódásával földtekénk egy igen nevezetes korszakra ébredt. Birt már szárazzall, ámbár távolról sem a mai kiterjedésben, mert még szinte az egész földkereksége víz alatt állott; tengerrel és tisztultabb légkörrel; s ha még a hőmérsék is legalább 60 fokra alaszallott, mi mintegy maximumát képezi azonhőnek, miben szerves lények

képződhetnek, úgy meg volt minden kellék arra, hogy a legelső növények (moszatok vagy algák, zuzmók és más sziktelenek avagy cryptogamok) létrejöhessenek.

Ime végére értünk a geológiai mythikus ókorak s most előttünk áll a feladat mindezt párhuzamba hozni a bibliai második és harmadik nap eseményeivel.

Lássuk előbb a második nap eseményeit a biblia adatai fonalán: »Kérubon száguldott és a szél szárnyain« repült és zuhogott tova« (t. i. Jehova), Zsoltár 18, 11; — »A felhők hintőjában és a szél szárnyain utazott« (Zsoltár 104, 3). Mindkét idézet a föld gőzkorszakára céloz. — »A szeleket angyalaivá tette és a lángoló tüzet szolgáljává« (Zsolt. 104, 4). Itt már a hevenyfolyó állapottal találkozunk, a föld már olvadt fémekből álló tüzgolyó vala s azt ropant kiterjedésű, a mai tengereket gőzalakban magában foglaló, és nehéz gázokkal terhelt atmosphaere vevé körül. — »És mondá az isten: »Legyen boltozat a vizek közepén és ez szolgáljon válaszfalul a vizek között.« (Mózes I. k. 1, 6). E boltozat a fen említett szilárd földkéreg vala, mely elválasztá a vizeket, vagy is az akkori forró légkör vizgőzeit körös-körül.

A harmadik nap eseményeit a következő idézetek világítják meg: »És mondá Isten: Gyülekezzenek a vizek egyetlen-egy helyre, hogy a szárazföld létrejöjjön. És a szárazt; földnek, a vizgyűlést: tengernek nevezé.« (Mózes I. k. 1, 10). — »Határokat szabtal, hogy azokat a habok át ne lépjék és a földet ismet el ne lepje« (Zsol. 104, 9). Nagyon meglepő nyilatkozat. Honnan tudta a zsoltáriró, hogy a harmadik nap kezdetén az egész földet víz borítá? Hiszen az ő idejében a physikának még a neve sem existált, ezen tudomány csak is Galileivel s az ő tanítványaival vette kezdetét, a geologia pedig épen csak 100 esztendő. Ezen észjárás valóban sugaltszerű jelenségnek látszik. — Tudjuk ugyan azt, hogy az ókor legmiveltebb népeinek tudósai, Északafrika néhány részein, valamint a tengertől távol eső helyeken nagy mennyiségben felhalmazódott héjasállatokról azon alapos következtetést tették, miszerint egykor a szárazföld nagy részét tenger fedé; de hogy a teremtés első mythikus szakának végén az egész felületet víz borítá, ezt a föld fejlődéséről Kant és Laplace által felállított elmélet előtt senki sem tudta. — »És mondá Isten: »Sarjadzzanak növények...« (Mózes I. k. 1, 11). — Im ezek a bibliai harmadik nap keretéből jellemzetesen kimagasló események.

Nagymértékben feltűnő, hogy a növényvilág első megjelenését a biblia a harmadik napra, a napnak, holdnak és csillagosnak teremtését pedig a negyedikre teszi. És még is bámulatosan mély értelme van ennek, teljesen méltó arra, hogy vele tüzetesen foglalkozunk a jövő számban. (Folyt. következik.)

Az iskolai Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

totta, hanem még azt is meghagyta a lelkészeknek hogy azon a napon egyáltalán ne is tartsanak imákat.

»Szomorú, gyászos napokat értünk mi meg, erdélyi románok, hogy még a templombani imádkozástól is el legyünk tiltva, s pedig épen a mi érsekeink által. Kibeszélhetetlen fájdalmat éreztünk, midőn e szerencsétlenséget láttuk egész iszonyúságában.« — Miután elmondja, hogy a Hora-féle requiem eltiltására a vallás- és közoktatásügyi miniszter hívta fel az érsekeket, s ezalatt ugyancsak önti pulykakakas-mérgét a régi kálvinistákra, csudálkozását fejezvé ki a felett, hogy nem találkozott dr. Varcea érseknek egy tanácsadója, a ki felnyitotta volna szemeit, hogy látta volna azt az örvényt, midőn egy gyöngye pillanatban azt a főpásztori levelet aláírta.

Ebből és az azutániakból aztán az következik, hogy a »Gazeta« szörnyen hibáztatja saját érsekét, hogy miért engedett a vall. és közokt. miniszter felhívásának? a melyet pedig ő — mint bevallja — nem ismer.

Ugyancsak e számban megteremt szokása szerint a világon minden magyart a naszói román könyves bolt megvizsgálásáért. »A kárpáti törökök és a bosporusi törökök« czimén hozza ezt a dörgedelmes cikket, melyben a barbár inkuiziczió, fanatizmus, despotizmus, tiranizmus stb. czimekből ugyancsak kijut nekünk.

Valóban csak akkor látjuk, hogy mekkora határa van nálunk a sajtószabadságnak, ha a »Gazetát« olvassuk.

Hát lássunk egy kis mutatóványt is.

»Mi magyarországi románok nemzetiségi tekintetben egy cseppel sem állunk jobban, mint a törökországi románok, ha ezek nem lesznek Törökországban sok tekintetben jobban, mint mi Kárpátokon inneni románok.« Így megy ez egész végig. Csak azt szeretnők tudni, hogy hány középtanodájuk, kereskedelmi, reál- és elemi iskolájuk, pap- és tanítóképző intézetük van a Bosporus mellett a románoknak, hogy mehetnek azokba tanulni ezek a rettentően üldözött erdélyrészi — pardon! Kárpátokon inneni — románok s tehetnek fel ott és hordozhatnak sapkájukon a román színeket, miután itt nálunk ilyesmit nem láthatunk. . . . Az is okos dolog volna, ha megírná a »Gazeta«, hogy hány román nőegylet, Albina és Román népművelési egylet, román népszínház-alapgyűjtő egylet, hány román könyvesbolt és hány román hírlap áll Czárigrádban és Macedóniában a kuczóvlakkok rendelkezésére? mert hátha oda is elvándorolnának innen azok, a kik a magyar alkotmányos életet olyan iszonyúnak, eltűrhetetlennek hirdetik. A meddig ezekre felvilágosítást nem kapunk, kérjük a »Gazetát«, ne sziveskedjék elhagyni ezt a gyűlölt magyar hazát, mert mi láttuk saját szemeinkkel a török világot és őszintén mondjuk, hogy »mindenütt jó, de legjobb otthon.« Ha nekünk hitelt nem ad, tehát próbálja meg a török sajtóviszonyokat akár Konstantinápolyban, akár Macedóniában.

Nem tudja-e a »Gazeta« azt a példabeszédet, a mely a rossz madárról szól? Nem kell a magyar alkotmány? No jól van, próbálja meg a török alkotmányt! Mi szerencsés utat kívánunk. — Egykor az orosz alkotmányba is így beleszeretett volt! most meg a törökbe! . . . Hja, az izlések fölött nem lehet vitatkozni!

Az igaz, hogy kormányunk és a román főpásztorok nem követik a »Gazeta« tanácsát a Hora requiemere nézve, s ez baj lehet a »Gazetára«; de már azt ne is követelje, hogy az egész világ úgy táncoljon, mint ő dudálja, mert hát más sem esett ám a feje lágyára, ha ő okos.

Czenkalji.

Városi ügyek. Városi gazdálkodás.

Az utolsó képviselő testületi közgyűlésen sok üres szalma csépelgetett a zajzoni fürdő tekintetében. Mint annak idején közöltük, elhatároztatott, miszerint a zajzoni fürdőben levő jód és vas tartalmu kutak a budapesti vegyészeti egyetem által fognak analýsáltatni. Mielőtt a képviselő testület a határozatot hozta kurtafuresa ajánlatok tettek egyesek részéről a zajzoni fürdő tekintetében. Erősen lett hangsúlyozva, miszerint nem érdemes a fürdő körül költségeskedni, mert Zajzon község lakosai határtalan indolentiával viseltetnek a fürdő iránt. Egy tag a fürdő bérbeadását egy másik annak végleges eladását hozta javaslatba. A városi physikus hosszú beszédben emelte ki a zajzoni fürdő kitűnő voltát és különösen Dr. Gusbeth volt az, ki saját tapasztalataiból igyekezett kimutatni, miszerint a fürdő vérszegény gyermekek felgyógyítására rendkívüli szolgáltatásokat tett már eddig és fog tenni ezentúl is, ennél fogva ajánlja az analýsáltatást még pedig annál inkább, mert szándék az előbbi e tárgyhöz szólottak el-

lenében azt meri, a városi könyvtől vett adatok után állítani, hogy nem áll az, miszerint a zajzoni fürdő folyten deficitet hozna. Voltak évek, midőn a város hasznát is huzott e fürdő után.

Ilyet állítani könnyű, de bizonyítani nehéz. Sőt merem állítani hogy nemcsak a tanács tisztelt tagjai, nem semmiesetre a képviselő testület, de maga a város — általam és mindenki által tisztelt — könyvelője sem tudja, mit jövedelmez a zajzoni fürdő és jövedelmez-e.

Előtte fekszik Brassó város költségvetése 1879 óta, de ha ma végig olvasnám és jegyezném ki ma gamnak a zajzoni fürdőre vonatkozó bevételeket és kiadásokat, nincs ember fia, ki e költségvetésből tisztába jöhetne e kérdéssel.

És e helyütt ki kell jelentenem, hogy a Brassó város tanácsa által évenként kiadni szokott költségvetésből nem lehet soha kiigazodni. Ebből az ember nem tudhatja mit jövedelmeznek az egyes városi házak, malmok, kuriák stb.

Nem volt még alkalmam a tisztelt város könyveibé betekinteni, de azt hiszem hogy nem úgy vannak összeállítva, hogy például a zajzoni fürdőnek egy külön lapja van a főkönyvben, melybe az összes ezen fürdőt illető bevételek és kiadások elő fordulnának.

Azt hiszem hogy ily feljegyzés a többi városi javakra sem történik, holott ha minden kreditornak és debitornak egy egy külön lapja volna, akkor az év végével a városi tanács jelenthetné a képviselő testületnek, hogy teszem fel a gartsini örlőmalom évenként hasznát vagy deficitet hajt, tehát a malom megtartandó vagy eladandó stb. szóval ha ily könyvvitel volna bevezetve mint egyáltalán minden kereskedőnél, akkor könnyen megcáfolhatná a város tisztelt könyvelője, ha Königes azt mondja, el kell adni az egész fürdőt, Puscariu pedig azt mondja hogy bérbe kell adni stb. De a város tisztelt könyvelője a képviselő testületi ülésen csak oly esetben hallatja magát, midőn felolvassa az unalmas tételeket. De hogy meg merte volna czáfolni a szónokok amaz állításait, hogy a zajzoni fürdő csak kárára van a városnak, arról szó sincs. De ez mind onnan van, hogy a városi könyvvitel helytelen, illetve a könyvek berendezése nem felel meg a mai kor igényeinek. Vegyük például a Zajzonban levő városi javakat a tavali költségvetés szerint.

A dominális birtokért hasznbér fejében bejő 141 frt; a városi maloméért 505 frt; korcsmákért ide értve a nagy vendéglőt is 1128 frt; bevétel a fürdő után 1300 frt; a bevétel tehát összesen 3074, kiadások: a kuria és malmok jókarban tartása, ideértve a kiszolgáltatandó fát 570 frt. 97 kr; kiadások a fürdőre 1792 frt. 50 kr; összesen 2363 frt. 47 kr. Ezen számokból azt látjuk, hogy általában a többlet bevétel az összes zajzoni dominium után 1884. évben 710 frt. 53 krt. tenne. Ámde hol maradnak a zajzoni dominiumot illető egyéb kiadások? Mit fizet a város évenként Zajzonra vonatkozólag javítási költségeket a fürdőben, mennyit fizet fuvarbérekben, napdíjakban, adóban, biztosítási költségekre, perköltségekre stb. stb. ezt mind nem lehet tudni, mert ezen tételek mind csak átlag vannak felvéve, holott ha a zajzoni dominiumnak egy külön főkönyvi lapja volna, melyben az összes bevételek és kiadások egyenként felsorolva volnának, és ez esetben is külön minden egyes dominiumbeli tárgy és főleg a fürdő, akkor a tisztelt könyvvezető ur kilépne a sikra, de a jelen körülmények között soha!

Sötétségben tapogatózik ő, a tekintetes tanács, a képviselő testület és minden ember.

Igy állunk mi minden tekintetben. Pedig ki tudja, hány oly ház és hány oly malom van, mely a városnak nem hasznát, hanem feltűnő kárt hajt évente.

Félre tehát a régi Czopffal! Új és a mai kor igényeinek megfelelő könyvvitelt ajánlunk a tettes tanácsnak és akkor a városi gazdálkodásba is tisztában be lehet majd tekinteni.

Luft, mehr Licht!

—n—

Emlékbeszéd.

A brassói iparos ifjak önképző-körében 1848. márczius 15-iki ünnepélyén elmondotta: Koós Ferencz kir. tanácsos és Brassó megyei tanfelügyelő*) 1885. márczius 15-én.

Egy szóvá érzelemmé
Olvadtt össze a haza
Az érzelem lelkesülés,
A szó »szabadság« vala
Oh ez ritka szép látvány volt,
S majd ha vénül a világ,
Elmondják az unokáknak
Ezt e szót a nagyapák.
Petőfi.

Tisztelt ünneplő gyülekezet!

Ma van a magyar nemzetujászületésének harminczhetedik évfordulója. Ma tartjuk 1848. márczius 15-ik nagy napjának lélekemelő, hazafias ünnepét.

*) Betegség miatt e szép beszédet Killyéni Endre olvasta fel.

Nem állanék ma itt Önök előtt, ha közelebb több iskolás gyermek nem kérdezte volna ezt tanítójától: »Tanító ur kérem: mondja meg nekünk mi az a márczius 15-dike?

Hogy mit felelt a kérdezett tanító erre az okos kérdésre, nem tudom; azt azonban elkell, hogy ismerjük mindnyájan, hogy ez a kérdés szép és okos kérdés volt azon kis igyermekektől. Engemet legalább annyira meghatott ez a kérdés, hogy a mit előbb, több rendbeli elfoglaltatásom miatt, felkérve sem fogadtam el, ezen kérdés meghallása után önmagam ajánlkoztam arra az illetőknek a brassói iparos ifjak önképző és segélyegyletében 1848. márczius 15-ik napjáról beszélni fogok, a mit ezennel készséggel is teljesetek.

Talán valami uton megfogják hallani ama kis fiuk is, a miket itt elbeszélni fogok. Talán sikerülni fog az én gyenge szavamnak az ő fogékony szíveikben a hazaszeretet szikráját felébreszteni s ha igen: úgy én ezzel teljesen jutalmazva leszek.

Önöktől pedig tisztelt honfitársaim néhány pillanatra elnézést és türelmet kérek, míg jelzett czéломat elérni óhajtom; mert az enyém már csak ama dicső napnak szent emléke; míg a jövő azé a kedves, okos gyermeké, ki a hazának egykor még igen nagy szolgáltatokat tehet.

Egyik igénytelen tagja vagyok annak a régi gárdának, a melynek tagjai az élők sorából egymásután kihullanak, a kik 1848. márczius hó 15-ik napját oly szívszakadva várták, megérték, megünnepelték, eszméiért a vérmezőn is megharcoltak és ma harminczhét év múlva is ezen szép napra oly édesen és oly élénken emlékeznek vissza, — mintha csak tegnap lett volna. . . .

Azokat fogom elbeszélni, a miket átéltem, átéreztem; a miket nem csak nyomtatásból, hanem az élet nagy iskolájában tanultam. Ennek tudata és ama nagy nap szent emléke felbátorítanak arra, hogy önök által meghallgattatom.

Azonban mielőtt e nagy nap eseményeinek rövid elbeszéléséhez kezdenék, még egy sokkal régebbi nagy napnak emlékét kívánom emlékezetükben felújítani. Azt a nevezetes napot tudniillik, a melyen Jozsue fényes győzedelmének megörökítése: »Megáll a nap az égnek közepén és nem siet elenyészni.« (Jozsue könyve X. r., 13. v.)

Akkor volt ez, midőn az egyiptomi súlyos rabságból kiszabadult és a pusztában negyven évig bujdosó Izrael népe Jozsue vezérlete alatt végre hozzáfogott az ígéret földének, az új hazának elfoglalásához. Minden talpalatnyi földet csakis a legszörnyűbb vérontással birtak az őslakosoktól elfoglalni, s e nem várt hősi ellenállás iszonyu bosszura ingerelte a honkereső népet, annyira, hogy a honvédők ellen valósgos irtóháborút kellett folytatniok. Így például egy napon öt királyt győztek le, kiket elfogván, azonnal ki is végeztek.

Ennek a nagy és fényes győzelemnek emlékeztére »állott meg a nap és nem siet elenyészni.«

Ezen költői kifejezésnek értelme ez: Azon a napon volt a honfoglalók történetében a döntő ütközet s így a fordulópont, melyen még a természetes nap is az égen mintegy megállni látszik.

Ilyen döntő ütközete volt őseinknek is az alapító ütközet Zalán ellen.

Önként értetik, hogy bármely nemzet történetében egy ilyen nap, a melyen magának és utódainak annyi hősi küzdelem, annyi nemes honfivér áldozata árán új hazát szerzett, nem fog lemenni a nemzet egészéről, nem fog elenyészni a nemzeti történelem lapjairól, hanem azt fogják arról mondani örök időken át, hogy: »Nem volt ilyen nap, mint ez, sem annak előtte, sem annak utána.« (Jozsue könyve X. r., 14. v.)

Ilyen nagy és nevezetes nap a magyar nemzet történetében is 1848. márczius 15-ike. Nem fog ez sem elenyészni soha, hanem élni fog és áldást árasztani a magyar hazára és magyar nemzetre ivadékról ivadékra, századokról századokra.

Azonban jegyezzük meg itt mindjárt azt is, hogy a mi márczius 15-ik napunk eltér Jozsue és népe napjától; mert mi azon a napon nem hogy megöltünk volna öt királyt és azoknak harczosait, sőt ellenkezőleg azon a napon az egyenlőség, szabadság és testvériség vértőlküli áldozatát mutattuk be az egek urának. Azon a napon lett kihirdetve 12 pont alatt a magyar nemzet kívánsága és ezekben s ezek által lett megvalósítva az addig kasztokra tépett nemzet kebelében az egyenlőség, testvériség és szabadság sz. Háromsága.

»Ezt a napot, melyen vér nem folyt s nyomán még is diadal termett, ugymond Jókai-Szent Petőfi napjának nevezze Magyarország; mert a napot ő állította meg az égen: igazabban, mint valaha Jozsue, midőn megirta s mint a magyar szabadsajtó legelső termékét elszavalta:

»Talpra magyar, hi a haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk, vagy szabadok!
Ez a kérdés választatok!
A magyarok Istenére,
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!»

A magyar nemzet kívánsága mint a szabad magyar sajtó második terméke a következő 12 pontban lett azon a napon összefoglalva.

1. Kívánjuk a sajtó szabadságot, a censura eltörlését.
2. Felelős magyar miniszteriumot Budapesten.
3. Évenkénti országgyűlést Pesten.
4. Törvényelőtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrséget.
6. Körös teherviselését.
7. Az urbéri terhek megszüntetését.
8. Esküdtiséket, népképviselőt és egyenlőség alapján.
9. Nemzeti bankot.
10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A politikai foglyok bocsáttassanak szabadon.
12. Kívánjuk az uniót Erdélyvel.

»Ime e tizenkét pont, mely magában foglalja a szabadság összes kelleit, a nép reformálását és az államegységet. Ez a három tényező az, a melyben Magyarország jövődő nagyságának biztosítása van letevé.» (Dr. Boros Gábor.)

En e tizenkét pont közül a mai ünnepélyes alkalommal csak hárommal óhajtok tüzetesebben foglalkozni, u. m. az 1-ső, 7-ik és 12-ik pontokkal.

Az első pontban a nemzet a szabad sajtót és a cenzura eltörlését kívánja; mert igen jól tudta, hogy a mely nemzet szellemileg le van igázva, nem fog az jogainak védelmére soha talpra állani.

A Censor, az az könyvvizsgáló neve 1848 márczius 15-ig nálunk a leggyűlöltebb név volt. Minden nagyobb városban volt egy-egy könyvvizsgáló, kinek tudta és jóváhagyása nélkül a kiadó egy sort sem hozhatott nyilvánosság elé.

A censor veres irónja mindig ott lebegett a hirlap és könyviró asztala felett, mint Damocles kardja.

Innen van, hogy az 1848 előtt megjelent több munka előbeszédeiben keserű panaszok foglaltak a censor és censura ellen. Innen van, hogy nevezetes írók a cenzurát elakarván kerülni, munkáikat külföldön nyomatták, melyeknek aztán behozatala és elárúsítása járt nagy veszéllyel az íróra, elárusítóra és az olvasóra nézve.

Vesselényi Miklós: »Baltéletek« című nagy becsű művét állítólag Bukarestben nyomtatták. Tancsics Mihály: »Hunnia függetlensége« és más művei Lipcsében jelentek meg.

(Vége következik.)

Tanügy.

A hosszufalusi faragászati iskola ismertetése.

(Folytatás.)

Az intézet mostani szervezetében kétféle alkatrészből áll. u. m. egy három osztályú felső népiskolából, hol az elemi tanfolyamot végzett 12—15 éves növendékeket 3 külön tanteremben az igazgató és két rendes tanító, a tantervben megszabott ismeretekre tanítják; továbbá 3 műfaragó osztályból, melyeket egy szaktanító egy közös munkateremben rajzolás-, és műfaragásban gyakorlatilag tanít. Itt semmi elméleti tárgy nem adatik elé. A három farag. osztály egyedül tanítója Kupcsay János, ki ezen irányban kiképeztetését a müncheni szobrászati akadémián nyerte.

Ezen négy rendes tanítón kívül műnektanításra bejár az intézetbe egy községi tanító is külön tiszteletdíj mellett.

A tanműhely népessége a három osztályban 22—25 közt váltakozik, melyhez a felső népisk. három osztály népességét is számítva, az intézet évenkénti létszáma 60 tanuló.

A három elméleti osztályban az általános polg. műveltségre vezető ismeretek adatnak elő, a felső népiskolákra fennálló tantervben megszabott módon és terjedelemben. Az ipari csoport három osztályában a rajzolást, mintázást és műfaragást tanítja a szaktanító a partenkircheni műfaragó iskolánál fennálló rendszer nyomán. A tanítás nem csoportonként történik, hanem mindenik tanuló ugyanazon időben más-más munkát végez. Munkaidő nyári szakban d. e. 7 órától 12-ig, d. u. 2-től 6-ig; télen d. e. 8-tól 12-ig, d. u. 1 órától 4-ig. Ugy d. e., mint d. u. 10 perc munkaszünet van. Vasárnap d. e. két-három órai tanítás van természet utáni rajzolásból. Itt részletes tanítási terv nincs, hanem a tanulók a képzés mindhárom ágában a könnyebből fokozatosan vitetnek a nehezebbre, Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

a képesség és az előhaladás mértéke szerint, kezdő tanulók a rajzolás- és mintázással párhuzamosan 12—14 rövid lécz e különböző ékitményeket faragnak előgyakorlatul. Ezt 3—4 hónap alatt elvégezvén, használati kisebb tárgyakat kezdenek faragni, melyek értéke után már osztalékban részesülnek.

A tanév szeptember 1-én veszi kezdetét s a fő ünnepekre a helyi viszonyokhoz mért rövidebb szünetekkel június végéig tart.

Az intézet épülete terjedelmes telken, Hosszufalu nyugati végében, a négy község középpontján a Brassó-óránczi fő utvonalon, a várostól 12.5 kilométernyire fekszik. A telekhez két udvar, nyári tornatér s tágas kerthelyiség tartozik. Az épület négyszögben, egyik emeletes oldalával délnyugatnak, a főút mellé van építve, gyönyörű kilátással a határhegyek Nagykőhavas és Keresztényhavas nevű festői fenyves sziklaormaira. Négy szárnyában és egy kinyúló ágával három tantermet, egy rajztermet, egy ének- és gyűléstermet, egy tágas és szép faragótermet, egy tanári szobát, négy kényelmes tanítói lakást a hozzátartozó mellékhelyiségekkel, a pedellus számára egy szobát, 30—35 tanuló számára lakást, a faragványok számára raktárt, term. és vegytani kísérleti szobát és egy külön álló műfaraktárt foglal magában.

Vége következik.

Márczius 15.

Brassó város magyarsága az idén először ünnepelte meg 1848. márczius 15-ét.

Vasárnap délután az iparos ifjak egylete saját helyiségében igen szép ünnepélyt rendezett, mely valóban minden tekintetben méltó volt a fiatal egylethez. A terem zsufolásig megtelt közönséggel, kik között voltak nők is. A kath. gymn. és áll. polgári iskola tanárai csaknem mind megjelentek, azonkívül számosan a polgári kör tagjai közül.

Három órakor Bartha István elnök szép rövid szavakkal megnyitván az ünnepélyt, az egylet ez alkalomra összeállított énekkara — kísérvite a dalegylet néhány ügybuzgó tagja által »Hymnust« igen szépen énekelt el; ezt követte Kocsis Károly hatásos szavalata »márczius 15.« Petőfitől, mely derekasan megálta a sarat s miután Kriza Áron csinosan elszavalta Petőfi »Honfidal«-át, az elnök kijelentette, hogy Kocsis Ferencz kir. tanfelügyelő fekvő betegsége miatt a szobát el nem hagyhatván, Killyéni Endre urat bizta meg az általa irt beszéd felolvasásával. — Miután a nagy közönség sajnálkozásának adott kifejezést a tanfelügyelő távolmaradása felett, Killyéni Endre az emelvényre lépett és felolvasta a zajos tetszéssel fogadott beszédet, melyet lapunk más helyén talál a t. olvasó.

Az éljenzések elhangoztával Borsos Árpád csinosan szavalta Petőfi »Magyar ifjak-hoz« költeményét, Jancsó István pedig szintén elég ügyesen Bajza »Apotheosis«-át, melyeket a közönség zajos éljenzéssel fogadott.

Most Szterényi József lépett az emelvényre s felolvasta Baráczy Sándor azon kitűnő költeményét, melyet szombati számunkból ismer a közönség.

Perczekig tartó tapsvihar, éljenzés, »a szerző!« — kiáltások követték ezt, míg szerző végre megjelent a közönség előtt. Ezután Szterényi József tartotta a zárbeszédet, mely után az énekkar még egy csinos indulót énekelt, még pedig oly hatással, hogy azt köz-kívánatra ismételni volt kénytelen.

A titkári jelentést tér szűke miatt csak jövő számban közölhetjük s e helyen megemlíti még, hogy az ünnepélyből kifolyólag következő sürgöny küldetett Kossuth Lajosnak: »Kossuth Lajos Turin.«

A »Brassai iparos ifjak egylete« városunk első márczius tizenötödiki ünnepélyén egybegyűlt közönség óriási lelkesedéssel hódolatának kifejezését küldi a nemzet legnagyobb fiának. (Aláíráások.)

Ezzel az igen csinos ünnepélyt véget ért.

A városkapitányság figyelmébe.

Panaszt vettünk az iránt, hogy az ipariskolák növendékei az iskola után — t. i. este 9¹/₂ óra után — egymással összekocczannak s az utcákon — érte a mellékutczákban — rend és csendzavarásokat visznek végbe.

Megvagyunk győződve, hogy Hiemesch Ferencz városkapitány urnak erről tudomása eddig nem volt, oka csak a rendörlegénység mulasztásában fekszik; de viszont meggyőződésünk, hogy a t. kapitány ur ez után erélyes intézkedéseket fog tenni a zavargások megszüntetésére.

A hozzánk beérkezett panasz humorisztikus, igen kedélyes hangban van tartva, melyet már ezért is közlünk, ismételtelen azon meggyőződésünknek adva kifejezést, hogy — ha az más alakban kerül a rendőrség

elé — szintén erélyes intézkedést vont volna maga után.

Midőn az ügyet Hiemesch városkapitány ur figyelmébe ajánlanók, adjuk az érdekes kérvényt az alábbiakban teljes szövegében:

»Brassó város tkts. rendőrségéhez benyújtott alázatos kérése a brassói iparos tanonczok egyesületének, melyben az estvenként inscernoizandó csend és rendezésnek kegyes engedélyezése iránt esedezik.

Tekintetes városi Rendőrség!

Alulirt brassói iparos tanonczok egyesülete nemzeti- vallás- és foglalkozásra való tekintet nélkül következő alázatos kéréssel járul a tekintetes városi rendőrség eddig is elnőző kegyes színe elé, miszerint:

1) tekintve azt, hogy a keresztény világ a farsangi bohókás kedvtelésből kifogyott s a bójtnak sovánny évadjában semminemű spektakulumokban nem részesül;

2) tekintve századunk uralkodó vezéreszméjét mely a különböző nemzetiségek anyagi, szellemi megerősödésének lehetőségét a versenyképességben hiszi elérhetőnek;

3) tekintve azt, hogy e verseny modozataiul a kisebb nagyobb mérvű összeütközéseket, utcai harczokat, eszközüül pedig pürüly, dikics, fordító bot s más ily szuró, vágó, ütő eszközöket találtunk czélszerűeknek;

Mindezen tekintetből kifolyólag alázattal kérjük a tkts. városi rendőrséget, méltóztassék jövőre kegyesen megengedni, hogy mint eddig — utólagos jóváhagyás reményében, — úgy ezután is hetenként hatszor, estvéli 9¹/₂ órakor a tornajáték magasabb iskolájából a nagy-, fekete-, és szentjános-utcákban előadásokat rendezhessünk, a békés lakosság nyugalmát zavarhassuk: annyival is inkább megengedhetőnek véljük e nemes szándékunk keresztülvihetőségét, mivel a multban eddig elkövetett s szerény véleményünk szerint ártatlan multságaink legkisebb rendőri beavatkozást sem involváltak maguk után, a mi fellépéseink jog és korszerűségét még inkább megerősíti.

Midőn fentebbi alázatos kérésünk kegyes tekintetbevételét kérnök, egyszersmind reméljük, hogy a városi rendőrség magas látogatásával fentjelzett helyen és időben minket szerencsétlenül fog.

A rendező bizottság nevében;
Johann Pöröly, Anton Messerschmied, Dikics Tamás,
Fordítóbotosdy Tóbiás, Nicolai Sulice.

A közönség köréből.)*

Nyilvános köszönet.

A »Brassói magyar dalegylet« folyó márczius hó 7-én Frank Lipót karnagy vezetése alatt tartott első rendes dalestélye alkalmával a vegyes és nőikarban szerepelt Bartha Gizella, Brossek Gizella, Beinhackel Amalia, Eithorn Ida Józsa Gizella, Kenyeres Mariska, Kropatsch Bertha, Lupini Regina, Rápolthy Ilka, Schmidt Mariska, Schwarze Brigitta, Soucek Aurelia, Zimmermann Mariska kisasszonyoknak és Kónya Józsefné öngagságának, — valamint az egylet »házi zenekar«-ában közreműködött Simai-Millner Lenke öngagságának, Millner Anna kisasszonynak, továbbá Bournáz Ernő, Fogarascher Vilmos, Mally Nándor, Schröder Henrik és Tóth Endre uraknak a közügy érdekében kifejtett buzgóságukért őszinte köszönetet mond a »Dalegylet« igazgató választmánya.

Helyi és vidéki hírek.

Térzene. Vasárnap, — f. hó 15-én volt a főpiacon az idei első térzene, mely azután minden vasárnap délben fog tartatni.

Görög keleti egyházi zsinat lesz nemsokára Szébenben. A brassai egyházkerület részéről Petriczi János választott.

Halálozás. Weber Lőrincz városi szolga 88 éves korában szombaton délután meghalt. Temetése f. hó 16-án volt a bolonyai magyar temetőben.

Találatott. Szombaton — f. hó 14-én délután a Bolonyban egy csomag reszelő találatott. Átvehetők e város kapitányságnál.

Pályázat. Volkány községben közelebből postahivatal fog felállíttatni. — A pályázat posta mesteri állásra már kiíratott. Fizetés tisztszereződés mellett, 120 frt, irodaáttalány 40 frt és szállítási áttalány 300 frt. — Pályázatok április 2-ig a n.-szebeni postaigazgatóságnál beadandók.

Domborművű térkép. Brassó város és közvetlen környékének domborművű térképe már elküldetett az orsz. kiállításra. A térkép igen csinosan van dolgozva a becsületére válik mesterének Hermann Henrik rajztanítónak. Ugyanő készíti Törösvár s a Bucsecs térképét is, mely szintén készen van már.

Vízáradás Háromszéken. Az enyhe időjárás felolvasztotta a csiki havasok havát és jégtömegét s az így felduzzadt hegyi vizek az Olt vizét kicsapták medréből. A szép Olt völgye viz alatt áll, a meddig a szem ellát. Öreg emberek sem elékeznek, hogy valaha az Olt ennyire kiáradott volna. Sepsi-Szent-Györgyön a vágóhid körül lakók kiköltöztek házaikból a berohanó ár elől. Kilyén község alsó része vízben uszik Rétek, szántóföldek viz alatt állanak. Szóval az Olt egész völgye tengerhez hasonlít. A szegény lakosok kiáltoznak segélyért, de nincs hova.

Magyar czimersértés. Lapunk mult számában közöltük volt azon czimer sértést, mely állítólag Szász-

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Mogyorós községében történt. — Mint biztos forrásból értesülünk, a czimersértés csakugyan megtörtént, még pedig állítólag egy száz tanító által. — Az eset különben akként történt, hogy éppen csárdást akart a közönség táncolni, midőn az illető száz tanító ezt nem engedte. Ezen egy állítólag nagy-ajtai czizmadia-mester felboszankodva, zsebéből egy forintot vett elő s annak magyar oldalát tartotta elébe, kérdezvén, ismeri-e a magyar pénzt. — Ezt követte azután a czimerlerántás, a mint azt már jeleztük volt. — Ugyan biztos forrásból jelenthetjük, hogy Pildner Ferencz, megyénk alvidéki járásának derék s lelkiismeretes szolgabírája mai napon ment Szász-Mogyorós községébe a nyomozatot megindítandó, úgy hogy — midőn a t. olvasó e sorokat veszi — az ügyre már világosság lesz derítve.

Elkobzott román könyvek. Bánffy Dezső b. főispán megbízásából Pánczél János besztérce-naszód-megyei főjegyző Naszódon egy könyvkereskedést megvizsgált s ott a Demusian-féle „Hora története” című könyv nyolcz példányát lefoglalta és konstata, hogy a könyvkereskedés oly romániai czégekkel áll összeköttetésben, melyek a magyar államra nézve veszélyesek. Az ügy a bünyenítő törvényszéknek adatott át.

Sikkasztás a postán. A fővárosi (vizivárosi) postahivatal egyik tisztje Maár Emil tizenötezer-négy száz—15400 frtot elsikkasztott. A szerencsétlen tisztviselőt szerencsésen elfogták.

Verekedés emberhalállal. Pankotáról jelentik, hogy ott két helynélküli kocsis a koresmában összeveszett; a szónál nem állhattak meg, s fejszéikkel rontottak egymásra. A postakocsisnak, a ki keresztényi szándékkal békéltetni akarta őket, bevették a fejét s azután verték egymást mindaddig, a míg az egyik kocsis halva rogyott össze a fejsze csapások alatt. Feje össze volt vagdalva.

A menyasszonyi fátyol. Bécs egyik külvárosában esküvőre készültek. A menyasszony teljes díszben fogadta a rokonok s barátok szerencsekívánatait, de mielőtt elindultak volna, bement a hálószobába, levette a falról a nagy tükröt s annak szögére a menyasszonyi fátyolnál fogva fölakasztotta magát. Nehány percz múlva az „örömanya” nyugtalankodni kezdett, hogy leánya olyan sokáig időz egyedül a hálószobában, s amikor az ajtót belülről becsukva találta, nagyon megrémült. Gyorsan feltörték az ajtót s ott találták a menyasszonyt csügge a falon; a fátyolt elvágták s csakhamar sikerült a szerencsétlen teremtést, ki csak mély ájulásba esett, magához téríteni. Az öngyilkos-kísérlet oka az volt, hogy a lányt nem adták nőül ahoz, a kit szeretett: — öcsese volt nevelőjéhez, — hanem máshoz akarták erőltetni. A fölélesztés után az apát nagy nehezen bírhatták rá, hogy az esküvő — elhalasztásába beleegyezzenek.

Közigazgatás.

Iparunk s terményeink védelme.

Indittatva a német és francia vámemelésektől, kormányunk is lépéseket tett a hazai termények és ipar megvédése tekintetében. Egy és ugyanazon időben terjesztetett a magyar és osztrák képviselőház elé a vámemelésekről szóló törvényjavaslat, mely hivatva leend több hazai iparezikket a külföldi versenynyel szemben előtérbe vonni.

Az iparvámok emelésénél csaknem kizárólag azon czikkekre van figyelem fordítva, melyekből jelentékeny bevétel van Német- és Franciaországból Ausztria-Magyarországba, s melyek az 1882-ki tarifában éppen nem, vagy csak elégtelenül vétettek figyelembe. A gabnavámokat illetőleg a kormányjavaslat csupán a kormányának adandó azon felhatalmazást tartalmazta, hogy e vámkat rendeleti uton a megfelelő német vámkok magasságára is emelhesse. A felhatalmazás formája abból magyarázható ki, hogy a német parlament tárgyalásai a német vám-novella fellett, ez ideig még nincsenek befejezve, a végleges új vámkok Németországban tehát még nincsenek megállapítva.

A javaslat 6 §-ból áll. Az első adja az új vám-emelést. A számtalan részletből közöljük a következőket:

Az ecetvám 3 frtól 5-re, kakao és csokoládé 50-ról 60 frtra emeltetik. Vám alá kerülnek az eddig részben vámentes, részben csekély vámu gyapotfonalak, melyeknél az emelés néhol 50%-ot tesz; a gyapotárak, a gyolcs néhol 50%-al, csipkek 200 frt-ról 250-re, kötél 3-ról 5-re, a gyapju szövöttárak, bársony és bársonyszerű szövetek 80-ról 100 frtra, felselyemáru 200-ról 250 frtra, setyemszalag 200-ról 400 frtra, mesterséges virágok 170-ról 400 forint, kalapok darabja 50 krról 1 forint, ruhaneműnél, fehérneműnél, piperénél 40%-os pótlék, kefekötőárak 15-ről 30 forint, kemény gummiáru 30-ról 50 frtra, csontáru 20 frtól 50-re, zsebrához való üveg 50-ról 75 frtra, palatábla 50%-kal, csövek ugyanannyival, drót, öntött vas, szeg, sodrony, mindenféle vaz műszer, fűrész stb. finom vas- és aczélaru, aczel toll, ón- és czináru, óra és óramű, játékszer, szövöttáru, tajtékáru, mindenféle káli és vegyüleke, fénymáz, gyufanyag stb. váma lényegesen emeltetik.

2. §. A kormány fel van hatalmazva rendeleti uton a vámkat gabonára, hüvelyesekre, lisztre és

liszttermékekre, kenyérre azon magasságig emelni, melyben azok a német birodalom általános vámárszabályában meg fognak állapittatni.

3. §. Malmokra és sütődékre a határterületen legfőlebb 10 kilométernyire befelé a legtöbb előnyben részesülő államokból behozott gabonánál engedélyjegyre a rendeleti uton meghatározandó feltételek is ellenőrzés mellett az 1882-ki vámtarifa határozatai 1887. decz. 31-ig érvényben maradnak.

4. §. Szerb eredeti gabona behozatalára a határforgalomban Szerbiából a magyar és bosnyák-szerb határon az 1882-ki vámtarifa vámjai érvényben maradnak.

Ingatlanok birói árverezése f. hó 19—21-eig.

Brassóban a kir. telekkönyvi hivatalban. F. hó 19-én d. e. 9 órakor, Wéber György helybeli építésznek a Bolonyában 240-a és 240-b házszámok alatt levő házaz telke. Kikiáltási ár 6062 frt. — F. hó 20-án d. e. 9 órakor, Negutz Marinának a Bolgárszékhben 629 házszám alatt levő faháza, továbbá a brassói határon levő 22743, 22757 és 25397 hrszámu ingatlanai összesen 1267 frt. kikiáltási ár mellett. — F. hó 21-én d. u. 4 órakor, Moase Nikolae-nak a brassói határon levő 7087/2 hrszámu ingatlana 19 frt. kikiáltási ár mellett. Birói megbízott Nemes Péter kir. közjegyző.

Ó-Tohányban a községi irodában f. hó 22-án d. e. 9 órakor, Ó-Tohány községnek az ó-toháni 651 sz. tjkvben bejegyzett ingatlanai 441 frt. kikiáltási ár mellett. Az árverést a zernesti kir. jbság fogatosítja.

Prázmáron a községi irodában f. hó 29-án d. e. 9 órakor Teutsch Mártának Prázmár község határan levő ingatlanai 120 frt. kikiáltási ár mellett. Birói kiküldött Langer Ede bir. vjhító.

Rozsnyón a községi irodában f. hó 21-én d. e. 9 órakor, Schurtz Mártának Rozsnyó község határan levő ingatlanai 182 frt kikiáltási ár mellett. Birói kiküldött Borsos Zsigmond bir. vjhító.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 márczius hó 17-én.

Román papirpénz á 20 frankos	8.80 vétel	8.85 eladás.
ezüstpénz á 20	8.76	8.82
Napoleon d'or (aranypénz)	9.78	9.80
Török lira	11.06	11.08
Orosz imperial	10.05	10.06
Arany	5.72	5.77
Orosz papirrubel	127.—	128.—

Felelős szerkesztő: Szterényi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

HIRDETMÉNYEK.

Egy csinos kocsi

lőhámokkal (54) 2—2

együtt jutányos áron eladó.

Értekezhetni

Klastrom-utca 614. sz. I. emelet, jobbra.

Szám 55./1885.

(59) 1 1

végrh.

Arverési hirdetés.

Alólírt királyi bírósági végrehajtó a hosszufalusi tek. kir. járásbírósnak 1885 évi 578. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré teszi, miszerint végrehajtató Safrano & Triandafilides cég 624 frt 25 kr o. é. követelése s járulékaik iránt végrehajtást szenvedő Vines Péternél kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt 415 frtra becsült ingóságok, u. m. szarvasmarhák el fognak adatni, minek Hosszszufaluban, alperes lakásán leendő eszközzésére határidőül folyó 1885-ik évi márczius hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, mely árverésre a vevők oly megjegyzéssel meghivatnak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen az 1881. évi LX. törv.-czikk 107. §-a szerint, szükség esetében becsáron alól is eladatni fognak; a lefoglalt ingóságok netaaláni elsőbbségi igénylői pedig figyelmeztetnek, hogy jogaikat alólírt kir. bírósági végrehajtónál és az árverés napján a helyszínen az árverés kezdetéig oly bizonyosan és szabályszerűen érvényesítsék, mert különben igényeik későbbben figyelmen kívül fognak hagyatni.

Hosszszufalu, 1885. márczius 11-én.

Ifj. Zachariás Kristóf, kir. bír. végrehajtó.

GROSS ROSINA

ajánlja (56) 2—3

ezelőtt Gross Alexander néven ismert, ujonan berendezett üzlethelyiségét a közönség pártfogásába.

Elvállal mindennemű a

kalapos szakmába vágó megrendeléseket, úgy kijavításokat lehető legjutányosabb áron

Brassó, belváros, széles-utca 588.

szám alatti üzlethelyiségében.

Soós Karolina

ajánlja a közönség pártfogásába

ezelőtt Soós János néven ismert üzletét. Elvállal minden

— az ötves szakba vágó — megrendeléseket, javításokat a legjutányosabb áron. 58 2—2

Üzlethelyiség: Klastrom-utca 4. sz. a.

Szám 817./1885.

(60) 1. 3

kir. ügy.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyi miniszterium 1885. február hó 13-án kelt 5802. számú rendeletével a csikszeredai kir. törvényszéki fogház felépítését 36,979 frt 57 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkalat foganatosításának biztosítása céljából folyó 1885. évi április hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája a csik-szeredai kir. ügyészség hivatalos helyiségében tartandó úgy szóbeli,

mint zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkalat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig, a nyíltan versenyezni óhajtok pedig szintén 5%-nyi bánatpénzöket a tárgyalás megkezdése előtt nevezett ki-

rályi ügyészségnél annnyival inkább beadni igyekezzenek, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

A szóban forgó munkalatra vonatkozó műszaki művelet és részletes árlejtési feltételek nevezett királyi ügyészségnél, ezen kívül utóbbiak még a brassói és kolozsvári kir. ügyészségeknél naponként a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Csik-Szereda, 1885. márczius 12.

A csik-szeredai királyi ügyészség.

Hölgyeink figyelmébe!

A negyed beálltával hölgyközönségünk figyelmébe ajánljuk a következő szaklapokat megrendelés vegett.

„Magyar Háziasszony”

(55) 2. 5

Háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, a „magyar gazdasszonyok orsz. egyletének” hivatalos közlönye, mely már negyedik évfolyamában van és nagy elterjedésnek örvend. Megjelenik minden vasárnap „Munka után” című ingyenes szépirodalmi melléklettel.

Előfizetési árak: } Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negyed évre 1 „ 50 kr.

Előfizetések legzélszerűbben postautalvánnyal a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalába: Budapest, vácz-i körút 20. sz. alá intézendők.

„Magyar Gazdasszonyok Lapja”

Háztartási, gazdasági és szépirodalmi lap. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én „Csöndes órák” című ingyenes szépirodalmi melléklettel.

Előfizetési árak: } Egész évre 4 frt
Fél évre 2 „
Negyed évre 1 „

Előfizetések legzélszerűbben postautalvánnyal a „Magyar Gazdasszonyok Lapja” kiadóhivatalába: Budapest, Zoltán-utca 13. sz. a. intézendők.

Mindkét lapból levelező-lapon való megkeresésre a kiadó-hivatalok ingyen és bérmentve küldenek mutatványszámokat.

— Mindkét lapból még kaphatók folyó évi teljes példányok. —

Előfizetések ezen két lap bármelyikére minden könyvkereskedésben és postahivatalnál is elfogadtatnak.

A „Magyar Háziasszony” vagy a „Magyar Gazdasszonyok Lapja” járatásával minden magyar nő, gazdasszony sokat nyer. E hetilapok mindegyikében a nők hivatását és munkakörét teljesen átfogó sok és változatos czikkek és közlemények jelennek meg, többnyire női kezek által írva, s a mellett szórakoztató közleményekkel anynyira el van látva, hogy az előfizetési árt nem sajnálhatja reá egy nő sem, a ki ismeretkört szélesíteni és munkakörében tapasztalatait gazdagítani óhajlja.